

Ptaki nie boją się naklejek na ekranach

Utworzono: poniedziałek, 14, styczeń 2013 08:38 Agnieszka Serbeńska

Powodem śmierci ptaków są różne czynniki wynikające z działalności człowieka. Giną one, gdy dochodzi do katastrof ekologicznych, giną też w zderzeniach z przeszkodami na ich trasach lotu, jak na przykład w kolizjach z samochodami czy z taflami szyb budynków i przezroczystymi elementami ekranów akustycznych. Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków w ekranach akustycznych mających chronić środowisko przed hałasem widzi niebezpieczeństwo dla życia ptaków. Szczególnym zaś zagrożeniem są przezroczyste elementy osłon przeciwhałasowych. Mało tego, popularne naklejki sylwetek drapieżników nie chronią ptaków przed rozbijaniem się o przeszkody.

Dlaczego ptaki rozbijają się o przezroczyste przeszkody? Przede wszystkim przejrzystość powierzchni powoduje niedostrzeżenie przez ptaka zagrożenia. Ponadto takie powierzchnie wywołują efekt lustra. Odbijające się w nich drzewa czy stawy ptaki odbierają jako realne obrazy, kierując się w stronę interesującego dla nich miejsca. Z kolei samce ptaków w okresach godowych dostrzegając swoje odbicia w tafli szkła odbierają te obrazy jako widok konkurentów, z którymi muszą toczyć walkę. Ornitologowie zwracają też uwagę na efekt latarni morskiej. Otóż światła na obiektach budowlanych, jak na przykład na mostach, przyciągają ptaki w późnych godzinach wieczornych i przed świtem, szczególnie w okresach niepogody. Krążąc wokół świetlnego punktu padają z wyczerpania bądź rozbijają się o elementy obiektu. Na ten aspekt zagrożeń zwraca uwagę Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków. Na co trzeba zwracać uwagę w projektowaniu osłon przeciwhałasowych, by nie stanowiły one zagrożenia dla ptactwa? Te zagadnienia omówił Adam Zbyryt z Polskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków podczas debaty na temat ochrony przed hałasem, którą w grudniu ubiegłego roku zorganizowało Ministerstwo Środowiska.

Dotychczas w Polsce potwierdzono ponad 60 gatunków ptaków, które są narażone na kolizje z przezroczystymi ekranami. Ta liczba stanowi 13 procent naszej

Ptaki nie boją się naklejek na ekranach

Utworzono: poniedziałek, 14, styczeń 2013 08:38 Agnieszka Serbeńska

awifauny. W kraju jednak brakuje szczegółowych badań nad skalą tego zjawiska i jego wpływu na awifaunę. Pojedyncze, bardzo nieliczne informacje dotąd czerpano z forów internetowych oraz mediów. Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków podjęło się badań nad śmiertelnością ptaków wskutek zderzeń z ekranami akustycznymi. Prowadziło je przy ul. Świętego Pio w Białymstoku w latach 2010-2012. Dotychczas pod ekranami odnaleziono 255 osobników z 40 gatunków (w tym tak cenne gatunki jak dzięcioł średni). W dwóch pierwszych latach prowadzono badania w czasie dwóch miesięcy w okresach lęgowych ptaków. Natomiast od grudnia 2011 roku prowadzony jest już stały monitoring. W analizach śmiertelności ptaków brano pod uwagę fakt, że po kolizji z przeszkodą nie zawsze giną one na miejscu, lecz dopiero po pewnym czasie i w pewnym oddaleniu od miejsca zdarzenia.

Dlaczego przezroczyste ekrany są niebezpieczne dla ptaków? W ciągu dnia, szczególnie w okresach lęgowych, ptaki latają na pułapie do 15 m, a więc na wysokościach jakich sięgają ekrany. Wiele ekranów znajduje się właśnie na terenach o wysokich zagęszczeniach ptaków i bywają one niewłaściwie zabezpieczone. Ptaki poruszają się z dużą prędkością. W zderzeniu z przeszkodą, której nie potrafią rozpoznawać, jak szyby i szkło akrylowe, bezpośrednio giną większe ptaki, natomiast mniejsze, kontuzjowane, padają później.

Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków postuluje konieczność wprowadzania odpowiednich rozwiązań, to jest m.in. zabudowanych ekranów o panelach do 2 m kw. bądź alternatywnych naturalnych roślinnych ekranów. Wskazuje, by nie instalować ekranów w pobliżu źródeł wody np. cieków, zbiorników ppoż., oczek dla płazów itp., nie stosować ich też na obszarach leśnych, zadrzewionych i zakrzewionych. W pobliżu ekranów nie należy sadzić drzew i krzewów oraz budować zbiorników wodnych. PTOP zwraca też uwagę, aby nie instalować ekranów na trasach przelotów ptaków oraz nie stosować ich na obszarach o stwierdzonych wysokich zagęszczeniach ptaków.

Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków apeluje również o zaprzestanie stosowania naklejek z sylwetkami ptaków drapieżnych. – Takie rozwiązanie jest zupełnie nieskuteczne – podkreśla Adam Zbyryt z Polskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków. Zaznacza, że badania w tym zakresie były już prowadzone w latach 80. ubiegłego stulecia. – Na nieruchomą sylwetkę, figurującą w jednym punkcie, ptaki nie reagują lękiem – zaznacza Adam Zbyryt.

Naukowcy austriaccy prowadzili badania poszukujące wzorów, którymi można skutecznie zabezpieczyć przezroczyste ekrany. Do specjalnego tunelu wpuszczono około tysiąca ptaków. Ten sprawdzian wskazał, że kolizjom z takimi ekranami ulega 1/5 gatunków ptaków, w tym przede wszystkim te najpospolitsze. Cienkie, dwumilimetrowe czarne pasy ułożone poziomo na przezroczystej tafli ekranu wykazały największą skuteczność w ochronie ptaków przed zderzeniami. Stosuje się również pasy pionowe o szerokości 2 cm rozmieszczanych w odległościach co 10 cm. W przypadku przeszklonych obiektów budowlanych zastosowano ośmiomilimetrowe kropki rozstawione co 14 milimetrów. To rozwiązanie wykazało 98-procentową skuteczność. W Niemczech z kolei przetestowano folię

Ptaki nie boją się naklejek na ekranach

Utworzono: poniedziałek, 14, styczeń 2013 08:38 Agnieszka Serbeńska

ultrafioletową. Okazuje się bowiem, że ptaki wykazują szerokie spektrum widzenia na ultrafiolet.

AS